

2023

SÄKERHETSKOMMUNIKATIONSPLAN 2023

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	2
2. Planens mål.....	3
2.1 Interna mål.....	3
2.2 Externa mål.....	3
3. Planeringsgrund.....	5
3.1 Säkerhetskommunikationens målgrupper.....	5
3.2 Målgrupper och motiveringar till valet.....	5
4. Metoder och verksamhet.....	7
4.1 Material.....	7
4.2 Personalresurser.....	7
4.3 Personalens kompetens.....	7
4.4 Metoder.....	8
4.5 Samarbete inom säkerhetskommunikation.....	8
4.6 Utbildningsförfrågningar.....	9
5. Att beakta allmänt.....	10
5.1 Utvärdering av verksamheten och feedback.....	10
5.2 Planens genomförande, styrning och rapportering.....	10

1. INLEDNING

Syftet med säkerhetskommunikationsplanen är att styra och precisera hur säkerhetskommunikation verkställs inom Österbottens räddningsverk 2023. Planen grundar sig på servicenivåbeslutet, riskanalys och inrikesministeriets åtgärdsprogram för förebyggande av olyckor.

Genomförandet av räddningsverkets säkerhetskommunikation grundar sig på 27 § i Räddningslagen (379/2011):

”Räddningsverket ska inom sitt område sörja för den styrning, rådgivning och säkerhetskommunikation inom räddningsväsendet som syftar till att förebygga eldsvådor och andra olyckor och ha beredskap att avvärja olyckor samt till ändamålsenlig verksamhet i olycksituationer och tillbud och när följderna av olyckor begränsas.”

I räddningsväsendets åtgärdsprogram för att förebygga olyckor (Inrikesministeriets publikationer 2019:35) är utgångspunkten verkningsfullhet, människoorientering och fenomenorientering. Det övergripande målet är en trygg vardag utan olyckor 2025. Syftet med åtgärderna är att inverka på kompetensen och kunnandet, utvecklingen av tekniken, uppbyggnaden av samarbete, attityderna och de gemensamma uppfattningarna samt verksamhetskulturen. I åtgärdsprogrammet riktas de mest betydande insatserna på barn och unga, på utvecklingen av samarbetet och på att stärka känslan av omtanke. När det gäller handlingar är det viktigaste att samarbeta med kontaktgrupper, utveckla räddningsväsendets tjänster och öka säkerhetskompetensen hos olika befolkningsgrupper. Österbottens räddningsverk använder åtgärdsprogrammet som grund för säkerhetskommunikationsplanen 2023.

Från början av 2023 är Österbottens räddningsverk en del av Österbottens välfärdsområde. Välfärdsområdets strategi och värderingar grundar sig på lättillgänglighet, varmt bemötande och kontinuerligt utvecklande. Vi bygger välfärden i Österbotten tillsammans: nära människan, innovativt och på två språk.

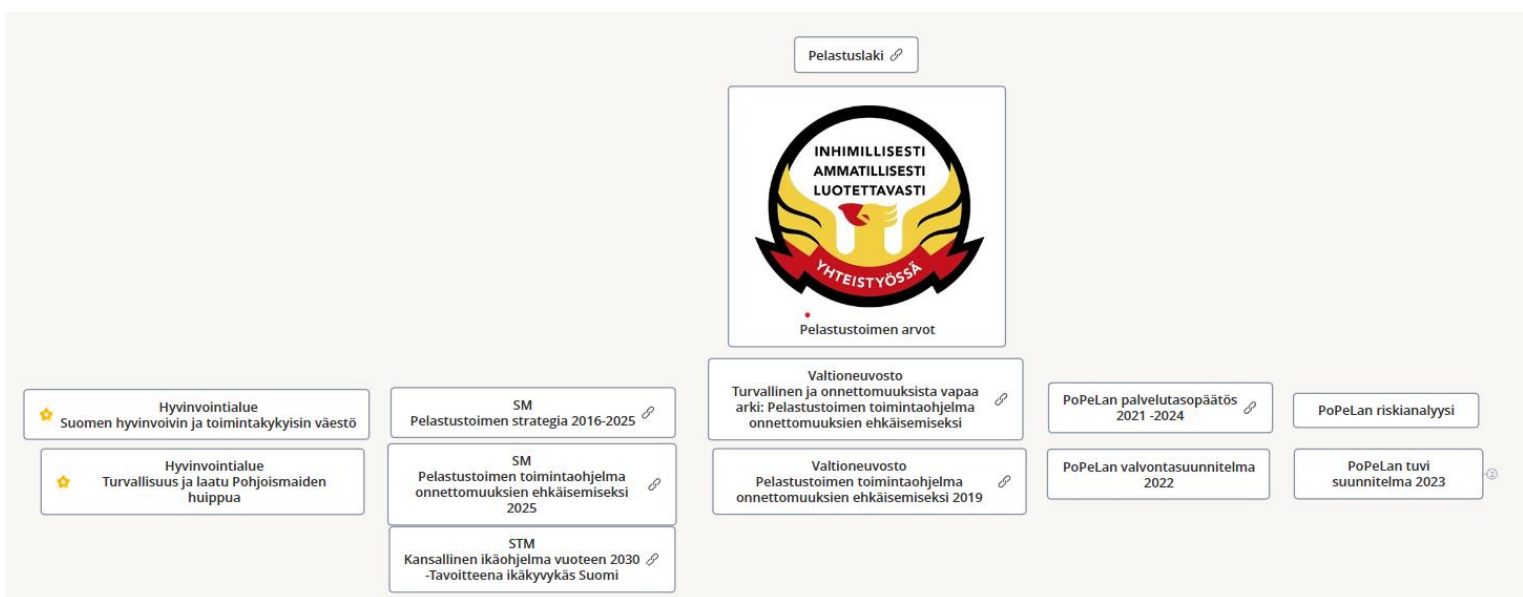

Bild 1: Styrningen av säkerhetskommunikationen inom Österbottens räddningsverk

2. PLANENS MÅL

Säkerhetskommunikationsplanens mål grundar sig på servicenivåbeslutet, riskanalys och målen i inrikesministeriets åtgärdsprogram för förebyggande av olyckor.

Målet för Österbotten räddningsverks servicenivåbeslut 2021–2024 är förhindrande och minskning av olyckor och deras följder i förhållande till invånarantalet. Metoder räddningsverket använder för att uppnå målet är tillsyn, rådgivning, styrning, säkerhetskommunikation (omfattar även kommunikation i sociala medier) och mediekommunikation. Dessutom ger räddningsverket handledning och rådgivning från fall till fall i samband med tillsynsåtgärder. En utsedd ansvarsspektör fungerar som objektets kontaktperson också i ärenden som gäller säkerhetskommunikation.

Valen av säkerhetskommunikationens målgrupper görs på basis av inverkan, riskbedömning samt riksomfattande teman och fokusområden. Säkerhetskommunikation riktas till enskilda objekt, och framför allt till sådana områden där räddningsverkets aktionsberedskapstid är längre än vad området eller objektets risker förutsätter. År 2023 når räddningsverket alla målgrupper som räknas upp i planen med säkerhetskommunikation.

2.1 Interna mål

Räddningsverkets interna mål är att motivera en säkerhetsorienterad och kompetent personal att utföra räddningsverkets säkerhetskommunikationsarbete. Ett konkret mål är att implementera aktuell information och kunskap till hela personalen, bland annat genom följande metoder:

- Utvecklande av personalens yrkesmässiga kompetens på alla nivåer inom organisationen,
- utvecklande av metoderna för att utföra säkerhetskommunikation,
- tillräckliga resurser för säkerhetskommunikation: tid, personalresurser, ekonomi, tillgängligt material och utrustning och
- att säkerhetskommunikationen genomförs enligt en årlig plan.

2.2 Externa mål

Räddningsverkets externa mål grundar sig på målgruppsbaserat tänkande för att förbättra invånarnas allmänna säkerhetskunskap.

- Människornas förmåga att agera säkert i vardagen förbättras.
- Barn och ungas säkerhetskaptal ökar
 - Alla barn och unga nås minst fyra gånger före 25-års ålder.
 - För att nå barn och unga används mångsidiga metoder.
- Antalet personer med funktionsvariation som dör i bränder eller råkar ut för olyckor minskar senast 2024.

- Samarbetet inom förebyggande av olyckor ökar. Enligt 42 § i räddningslagen (379/2011) ska räddningsverket i syfte att förebygga olyckor och upprätthålla säkerheten samarbeta med andra myndigheter och med sammanslutningar och invånare i området samt delta i lokalt och regionalt säkerhetsplaneringsarbete.
 - Samarbetet med andra regionala aktörer ökar.
 - Sektorer som producerar hemtjänster är aktiva främjare av säkerhet före slutet av 2025.
 - Olika organisationer och frivilliga sektorer används i förebyggande olyckor.
- Kundgruppernas behov identifieras systematiskt och räddningsväsendet producerar likartade tjänster på grundval av behovet.
 - Alla räddningsverk producerar olycksförebyggande tjänster med samma kriterier.
 - Information om äldre och invandrare används systematiskt på nationell och lokal nivå.
- Människor tar mer ansvar och tar aktivare hand om egen och andras säkerhet. Känslan av omtanke ökar när förhållandet mellan människor och sammanslutningar förstärks.

3. PLANERINGSGRUND

I planeringen av verksamheten beaktas det lokala räddningsverkets tillsynsplan och riskanalys. Verksamheten integreras i lämpliga delar i tillsynsverksamheten.

- Interna planeringsgrunder
 - Servicenivåbeslut
 - Riskanalys
 - Tillsynsplan
- Externa planeringsgrunder
 - Räddningslagen
 - Räddningsväsendets värderingar och vision
 - Räddningsväsendets strategi 2025
 - Räddningsväsendets åtgärdsprogram för förebyggande av olyckor
 - Räddningsväsendets strategi för säkerhetskommunikation 2012–2025
 - Nationellt åldersprogram fram till år 2030 (SHM)
 - Valfärdsområdets strategi

3.1 Säkerhetskommunikationens målgrupper

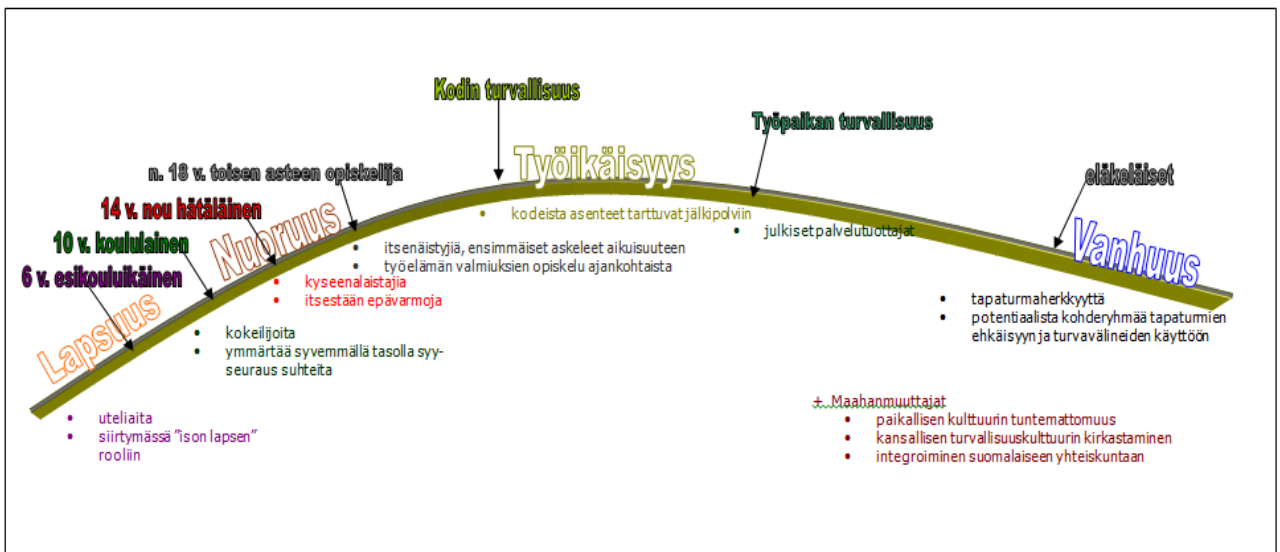

Bild 2: Olika målgrupper som räddningsverkens partnerskapsnätverk bestämt (s.k. livstidsmodell)

3.2 Målgrupper och motiveringar till valet

Förskolebarn

- nyfikna
- på väg in i rollen som "stora barn"
- har förutsättningar att övergå från lek till att tillägna sig saker
- tillägnar sig redan faktabaserad kunskap

- den mest tänkbara målgruppen för räddningsverkets verksamhet ”brandmännen är din vän”. Denna målgrupp får information om att agera i en eldsvåda, nödnumret och ett tryggt liv.

Elever i klass fyra

- vill testa saker
- tänkandet övergår från en period av konkret handling till en period av formell handling på ett sätt att de också förstår abstrakta begrepp
- förstår förhållandet mellan orsak och följd på en djupare nivå
- den mest tänkbara målgruppen för att berätta om agerande i olyckor i hemmet, trafiken och risker med lekar, skyddsutrustning osv.

Elever i klass åtta

- ifrågasätter
- osäkra på sig själva
- behöver verkliga verksamhetsmodeller accepterade modeller i samhället viktiga

Studerande i andra stadiet (cirka 18-åringar)

- på väg att bli självständiga, första stegen mot att bli vuxen
- aktuellt med förberedande studier för arbetslivet
- möjlighet till branschriktad säkerhetskommunikation: beredskap för första handssläckning och första hjälpen senast när de går ut i arbetslivet

Hemmet (hemmets säkerhet)

- attityderna från hemmet överförs till de efterkommande

Sektorer som arbetar med specialgrupper och barn.

Till specialgrupper hör bland annat invandrare, marginaliserade, personer med funktionsvariation samt personer i psykiatrisk rehabilitering och missbruksrehabilitering. I synnerhet aktörer som är anmälningskyldiga enligt 42 § i räddningslagen.

- förmågan att fungera säkert i vardagen förbättras med myndighetssamarbete

4. METODER OCH VERKSAMHET

Räddningsväsendets åtgärdsprogram för förebyggande av olyckor fokuserar man mest på barn och unga. Enligt räddningsverkens gemensamma linjedragningar har Österbottens räddningsverk bestämt att tyngdpunkten 2023 är säkerhetskommunikation som riktas till barn och unga. Utgångsläget är att verksamheten planeras så att man erbjuder högst två avgiftsfria tillställningar under 2023 för de aktörer som specificeras i punkt 2.2. Därtill deltar vi i nationella kampanjer såsom 112-dagen, NouHätä! -kampanjen och brandsäkerhetsveckan.

4.1 Material

Material skaffas centraliserat enligt årsplanen med fokus på aktuella teman enligt det regionala säkerhetskommunikationsbehovet. Vi använder även riksomfattande material som producerats av räddningsverkens partnerskapsnätverk.

Utbildningsmaterialet bör vara uppdaterat och högklassigt. Grunden är att utbildningsmaterialet ska vara likadant på alla områden som utbildar. Powerpointmaterialet uppdateras centraliserat av arbetsgruppen för förebyggande av olyckor.

4.2 Personalresurser

Personalen på brandstationer och från arbetsskiften deltar i säkerhetskommunikation för områdets daghem, årskurs 1–6, årskurs 7–9 och andra stadiets skolor enligt säkerhetskommunikationens årsklocka. Säkerhetskommunikation för arbetsplatser och övriga målgrupper handhas huvudsakligen av förmän och befäl. Säkerhetskommunikationssakkunnige samordnar arbetet samt deltar och genomför säkerhetskommunikation till olika målgrupper.

4.3 Personalens kompetens

Säkerhetskommunikation kan genomföras effektivt när personalen har ändamålsenlig utbildning. När man förstår säkerhetskommunikationens mål och organisationens kompetensnivå är tillräcklig, så klarar man av att ge rådgivning och utbilda det övriga samhället.

Avtalsbrandkårerna är en viktig resurs i säkerhetskommunikationen. Enligt behov genomför avtalsbrandkårerna även utbildning för målgrupperna i punkt 3.2.

4.4 Metoder

Säkerhetskommunikationskategori	Definition	Exempel
Rådgivning och handledning	Riktas oftast till enskilda individer eller mindre grupper. Kundorienterad, kortvarig och sporadisk.	Räddningsmyndighetens svar på frågor eller meddelanden, rådgivning som ges vid tillsyn, rådgivning som ges i samband med självbedövning.
Säkerhetsutbildning	Planerat, målinriktad och riktad till olika målgrupper. (Barn/arbetsplatser/specialgrupper ...)	Föreläsningar, säkerhetspromenader, utbildning i förstahandssläckning, utrymningsövningar, säkerhetsfostran i daghem, NouHätä!
Masskommunikation	Förmedlande av säkerhetsbaserade meddelanden via massmedier	Radio, TV, webbplatser, tidningar, sociala medier
Offentliga tillställningar	Vi strävar efter att väcka säkerhetstänkandet	112-dagen, En dag på brandstationen, mässor
Utvecklande och samordning	Säkerhetskommunikationen i organisationen utvecklas genom fortlöpande utbildning av personalen. Samordningen planeras i slutet av det föregående året i samarbete med arbetsgruppen för förebyggande av olyckor.	Planering och genomförande av interna utbildningar inom organisationen.

4.5 Samarbete inom säkerhetskommunikation

Österbottens räddningsverk samarbetar bland annat med inrikesministeriet, Räddningsbranschens centralorganisation i Finland, Pohjanmaan Pelastusalan Liitto, Polisen, Försvarsutbildningsföreningen, Utbildningsväsendet, kommunernas miljö- och hälsoskydd samt byggnadstillsynen.

Räddningsverket strävar efter att genomföra och delta i de riksomfattande säkerhetskommunikationsevenemang som preciseras i servicenivåbeslutet. I mån av möjlighet deltar räddningsverket även lokalt i olika myndigheters och organisationers evenemang.

4.6 Utbildningsförfrågningar

Förfrågningar om säkerhetsutbildning till räddningsverket *som gäller de ovan specificerade målgrupperna* (se punkt 3.2)

- riktas i första hand till objektets ansvariga brandinspektör. Räddningsverket strävar efter att ge handledning och rådgivning till objektet. I andra hand riktas förfrågningar till en annan lämplig räddningsverkets arbetare.
- förfrågningar måste besvaras och se till att de genomförs.
- utbildningar riktade till målgrupperna är avgiftsfria för kunderna.

När det gäller förfrågningar till räddningsverket om säkerhetsutbildning *för andra målgrupper*,

- så eftersträvar man att ge handledning och rådgivning. Därefter hänvisar man till exempel att kontakta områdets räddningsförbund eller en annan lämplig utbildningsarrangör.

Förfrågningar till räddningsverket om säkerhetsutbildningar vid tillställningar i en klubb, förening eller ett husbolag riktas till lämplig räddningsmyndighet. Räddningsverket strävar efter att ge handledning och rådgivning, men har inte skyldighet att medverka i en tillställning.

5. ATT BEAKTA ALLMÄNT

I all säkerhetsutbildning ska begränsningar i arbets säkerhetslagstiftning och -anvisningar beaktas. Vid behov ska deltagarna förses med tillräcklig skyddsutrustning vid praktiska övningar. Till exempel vid förstahandssläckning ska tillräcklig skyddsutrustning användas. Det omfattar branddräkens jacka, handskar och hjälm med visir. Vid behov bör utbildningens ansvariga utbildare eller kursledare utarbeta en separat säkerhetsanvisning eller räddningsplan för tillställningen. Det är önskvärt att utbildaren har ändamålsenlig utbildning (AS1).

Under året tar räddningsverket tidvis även i bruk alternativa utbildnings- och rådgivningsmetoder. Digitalt material produceras och distansutbildning ordnas. Målet är att under året nå alla målgrupper som presenterades i punkt 2.2. Målet uppfylls med beaktande av kundens och räddningsverkets restriktioner.

5.1 Utvärdering av verksamheten och feedback

Österbottens räddningsverk använder kundrespons. Syftet är att producera högklassig och likadan utbildning för kunderna oberoende av område.

5.2 Planens genomförande, styrning och rapportering

Säkerhetskommunikationssakkunnig svarar för styrning, uppföljning och rapportering av verksamheten. Planeringen av säkerhetskommunikationsarbetet görs i samarbete med arbetsgruppen för förebyggande av olyckor. Implementering av verksamheten görs i samarbete med kretsbrandchefer, stationsansvariga och med alla verksamhetsområdesansvariga.

Verksamhetsområdenas stationsgruppsansvariga följer upp på sitt område hur säkerhetskommunikationstillställningarna genomförs, deras kvalitet och inmatning i Pronto. Säkerhetskommunikationssakkunnig följer upp hur genomförda evenemang inmatas med hjälp av Pronto. Stationsgruppsansvariga svarar inom eget ansvarsområde för att upplysningstillställningar genomförs professionellt med beaktande av faktorer i anknytning till säkerhet och informationssäkerhet. Arbetsgruppen för förebyggande av olyckor handhar kvalitetsuppföljningen av säkerhetskommunikationen (egenkontroll och kundrespons).